

ЛУНГОЛ Ольга

<https://orcid.org/0000-0001-8128-0072>

МАКАРИНСЬКА Анна

Донецький державний університет
внутрішніх справ

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ СИСТЕМИ МВС

Постановка проблеми. Цифрова компетентність є однією з ключових складових професійної підготовки фахівців різних галузей в наш час активного розвитку інформаційного суспільства. Особливо значення формування цифрової компетентності набуває для працівників правоохоронних органів, які повинні ефективно використовувати цифрові технології для забезпечення правопорядку та безпеки громадян в складних умовах сьогодення. Працівники правоохоронних органів стикаються з новими викликами, такими як кіберзлочинність, кібертероризм, розповсюдження інформаційно-психологічних операцій (ІПСО), необхідність посиленого захисту інформації, обробки великих обсягів даних тощо. Відповідно, для ефективного виконання своїх обов'язків правоохоронці повинні не лише володіти базовими цифровими навичками, а й бути здатними удосконалювати та застосовувати спеціалізовані інформаційні системи й технології у своїй професійній діяльності. Все це вимагає від закладів вищої освіти системи МВС впровадження сучасних підходів до формування цифрової компетентності здобувачів освіти, постійне коригування освітніх програм, відповідно до актуальних потреб правоохоронної діяльності задля ефективного виконання своїх обов'язків майбутніми поліцейськими в умовах швидкозмінного цифрового суспільства.

Викладення основного матеріалу. Цифрова компетентність включає здатність ефективно використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології для вирішення професійних завдань у галузі правоохоронної діяльності. Вона охоплює такі компоненти, як інформаційна грамотність, комунікація та співпраця в цифровому середовищі, створення цифрового контенту, безпека та вирішення технічних проблем тощо.

У закладах вищої освіти системи МВС формування цифрової компетентності здобувачів освіти має свої особливості, зумовлені специфікою майбутньої професійної діяльності. Зокрема, це стосується використання спеціалізованих інформаційних систем, аналізу великих обсягів даних, кібербезпеки, цифрової криміналістики, розвідки на основі відкритих джерел (OSINT) тощо. Значна увага формуванню цифрової компетентності курсантів та курсанток приділяється під час вивчення дисциплін «Інформаційні та комунікаційні технології», «Інформаційне забезпечення професійної

діяльності», «Кримінальний аналіз», «Використання сучасних інформаційних технологій в оперативно-розшуковій діяльності» тощо.

Дослідження свідчать [1–3], що для ефективного формування цифрової компетентності здобувачів освіти закладів вищої освіти системи МВС необхідні:

1. Активна та ефективна інтеграція цифрових технологій в освітній процес через використання сучасних цифрових технологій у викладанні дисциплін задля розвитку практичних цифрових та технічних навичок. Наприклад, застосування віртуальних лабораторій, онлайн-симуляторів та інтерактивних навчальних платформ, що дозволяє моделювати реальні ситуації, з якими можуть стикатися правоохоронці.

2. Підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників, як в напрямку цифровізації освіти загалом, так і щодо використання цифрових технологій саме в правоохоронній галузі. Наприклад, особливості доступу та роботи з Інформаційно-комунікаційною системою «Інформаційний портал Національної поліції України» (система ІПНП), яка є функціональною підсистемою єдиної інформаційної системи МВС (ЄІС МВС).

3. Розробка спеціалізованих навчальних програм через створення курсів, спрямованих на вивчення цифрових технологій у правоохоронній діяльності, таких як основи інформаційної та кібербезпеки, цифрова криміналістика, аналіз даних, OSINT тощо.

4. Практична підготовка через залучення здобувачів освіти до проєктів, стажування в практичних підрозділах, використання кейс-методів та рольових ігор, квестів, симуляторів тощо, що дозволить розвивати професійні навички в процесі навчання та застосовувати в майбутньому набуті знання на практиці.

Висновки. Варто зазначити, що формування цифрової компетентності здобувачів освіти закладів вищої освіти системи МВС має бути неперервним процесом, який потребує постійного оновлення знань та навичок у зв'язку із швидким розвитком технологій. Тому, важливою є мотивація здобувачів освіти до самостійного навчання та професійного розвитку в сфері інформаційних та комунікаційних технологій.

Список використаних джерел

1. Галус, О., Кришук, Б., & Сівак, Н. (2024). Особливості використання змішаного навчання майбутніх офіцерів в умовах інформаційного середовища. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки»*, (2), 44-50.

2. Козяр, М. М., & Маланюк, Н. М. (2024). Роль інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх офіцерів. *Сучасні цифрові технології та інноваційні методики навчання: досвід, тенденції, перспективи*, 5 квітня 2024, № 13, 46-48.

3. Lunhol, O. (2024). The relevance of teaching OSINT technologies in the training of Law Enforcement specialists in the context of modern security challenges. Learning & Teaching: In the World after the War: Conference Proceedings of III International Scientific & Practical Conference, Kharkiv, Ukraine, November 8, 2024 / H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University. Kharkiv, 2024. 228.

МАКСИМЕНКО Діана

Мукачівський державний університет

<https://orcid.org/0000-0003-2053-8070>

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Розвиток інформаційного суспільства в Україні та впровадження інформаційно-комп'ютерних технологій в усі сфери суспільного життя, зокрема, в освіту, є пріоритетним напрямком політики держави. Концепція вищої освіти України акцентує увагу на індивідуалізації процесу навчання. Одним із провідних принципів сучасного процесу навчання є гуманізація освіти, націлена на всебічний розвиток особистості здобувачів освіти засобами певного навчального предмету, формування творчої особистості, становленні її індивідуальності, що виявляється неможливим без значної індивідуалізації самого процесу навчання.

Формування цифрової компетентності здобувачів вищої освіти складний та багатогранний процес, який включає систему теоретичних знань, способів практичної діяльності, ставлення до цифрових технологій, мотиви та потреби в їх використанні, здатність активно застосовувати інформаційні та цифрові технології в майбутній професійній діяльності, розвиток цифрової культури розробку цифрових продуктів тощо.

Відповідно до Концепції розвитку цифрових компетентностей цифровою компетентністю є динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, інших особистих якостей у сфері інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність із використанням таких технологій. Реалізація цієї Концепції матиме позитивний вплив щодо забезпечення правового регулювання, спрямованого на розвиток цифрових навичок та цифрових компетентностей, визначення напрямів і основних завдань у зазначеній сфері, підвищення рівня цифрової грамотності населення, підвищення ефективності використання цифрових технологій та електронних послуг, підвищення рівня безпеки громадян у цифровому середовищі і прискорення процесів цифрової трансформації в